

KOŇSKÝ KYBLÍČEK EMOCÍ

Představte si, že každý kůň má svůj vlastní welfare kyblíček, který musí mít naplněný, dobrým vodítkem je pro nás koncept Pěti svobod:

svoboda od nepohodlí

svoboda od hladu a žízně

svoboda od strachu a stresu

5

svoboda projevit své přirozené chování

svoboda od bolesti, zranění a nemoci

Mají-li koně naplněny všechny tyto potřeby (=svobody), mohou mít i naplněný kyblíček. Mnoho koní se dostane do stresu, když se kyblíček vyprázdní.

Jak poznáte, že se koni kyblíček vyprazdňuje?

- Hlídá si zdroje/je agresivní
- Má přemrštěnou reakci, nebo se naopak stahuje do sebe, když je vystaven novým podmnětům
- Reaguje na situace chováním, kterým vykazuje, že je za hranicí stresu 3F (flight, fight or freeze), tedy reaguje útekem, bojem, ztuhnutím nebo cupitá na místě
- V náročných situacích přichází reakce velmi rychle, ale velmi dlouho trvá, než se uklidní
- Objevují se změny v chuti k potravě nebo v trávení jako takovém
- Projevy se stupňují, aby kůň mohl utéct nebo se něčeho zbavit či se něčemu vyhnout
- Objevují se změny v chování bez viditelných vnějších příčin
- Objevuje se konějšivé a přeskokové chování

Co pomáhá koni plnit kyblíček?

- Projevovat přirozené koňské chování: pást se, hledat potravu, procházet se, vzájemně se opečovávat s ostatními koňmi (allogrooming) a možnost kontrafreeloadingu (potrava jako odměna za nějaký úkon - sám si vybírá "těžší" cestu, aby potravu získal)
- Sociální interakce s ostatními koňmi
- Svoboda se pohybovat, vzdálit se a odpočívat
- Možnost volby a kontrola nad výsledky díky force-free (bez nátlaku) tréninku založeném na vědeckých poznacích
- Dobrý zdravotní stav: adlibitní přístup k vláknině, čerstvá voda, absence parazitů, pravidelné ošetření kopyt a zubů
- Předvídatelné a pozitivní interakce/rutiny

Co přispívá k vyprázdnění kyblíčku?

- Sociální izolace a samota
- Dlouhé časové úseky osamoceního ustájení
- Nedostatek prostoru pro pohyb
- Chudá výživa, neléčená nemoc, bolest nebo stres
- Nepříjemné a hrubé výcvikové přístupy
- Děsivé nebo nepředvídatelné prostředí nebo chování lidí
- Příliš mnoho stimulů ("přetrénování")
- Nastavení podmínek ve výcviku, které neumožní koni uspět a pak je za neúspěch kůň potrestán
- Nepřipravování koně na náročné situace
- Nejasnosti ve výcviku: neznalost principů podmiňování (nebo neznalost, jak dosáhnout posílení)
- Nikdo koně nevyslyší, když vyjádří, že nemá splněnou nějakou svou potřebu
- Neobohacení prostředí (chybí enrichment)

